

PRO PUBLICO BONO MAGYAR KÖZIGAZGATÁS

2013 4

A NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
KÖZIGAZGATÁS-TUDOMÁNYI SZAKMAI FOLYÓIRATA

Szakály Sándor

„A HÍD ELEMEI” – A KÖZÖS MODUL TANKÖNYVEIRŐL, AMELYEK ÖSSZEKÖTNEK

lemmel tekintenek az új jogintézményre. Vélhetőleg mindkét hozzáállás téves. Más országok gyakorlata azt bizonyítja, hogy a külföldön élő állampolgárok csak csekély számban kívánnak élni szavazati jogukkal, bár szoros választási eredmény esetén minden szavazat számít. Azt előre megmondani, hogy milyen százalékban fognak részt venni a választásokon a szomszédos országokban élő magyar állampolgárok, és melyik párt listájára fognak szavazni, előre nem lehet megmondani. Véleményünk szerint Magyarországon sem számítanak a mérleg nyelvén a külföldön élő állampolgárok szavazatai, a külföldről leadott szavazatok legfeljebb egy-két képviselői helyet dönthetnek el. Ha a külföldről leadott szavazatok lényegesen befolyásolhatják a választás végeredményét, úgy megfontolandó a későbbiekben egy speciális parlamenti képviselő megteremtésére áttérni (portugál, francia, olasz modell). Az értékelést azonban csak a tapasztalatok alapján lehet elvégezni.

A 2012. január 1-jén létrejött Nemzeti Községi Szolgálati Egyetem a köz szolgálatát vállalni akarók felsőfokú képzési intézménye – azaz egyetem –, egy újonnan alakult egyetem minden lehetőségével és nehézségével. A Nemzeti Községi Szolgálati Egyetem – elődintézményekből létrejött három karának: Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Közigazgatás-tudományi Kar, Rendészettudományi Kar – hallgatói a hivatásrendjükhöz igazított tanrendek és tematikák elvégzését követően jutnak el diplomájuk megszerzéséig.

• • • • •

Az egyetemi képzés egyik fontos célja az egységesülő közszolgálati életpályák közötti átjárhatóság megteremtésének támogatása a képzési rendszer oldaláról. Az átjárhatóság megteremtése bizonyosfajta közös képzési rendszer, ún. közös modul kialakítását igényelte. A közös modul tantárgyainak illeszkedniük kell az új típusú képzési rendszerbe. Fontos megjegyezni, hogy a közös modul tartalmazza a közigazgatási alapvizsga ismeretanyagát is. Ennek figyelembevételével olyan alapozó, összefoglaló tananyagok készültek az egyes tantárgyak mellé, amelyek mindezt sikeresen elősegítik. Szám szerint tizenöt tankönyv készült el ez idáig. Ezek olyan ismeretanyag megalkotását jelentik, amelyek közös tudásalapot biztosítanak mindhárom kar hallgatóinak, és amelyekre az egyes közszolgálati hivatásrendek ráépíthetik a további tudásanyagukat.

S hogy melyek ezek a tankönyvek? Vegyük őket sorba, azzal a reménnyel, hogy a mostani rövid felsorolás után alapos ismertetőket születnek azokról, valamennyiünk épülésére.

A biztonsági tanulmányok alapjai

A tankönyv szerzője: Gazdag Ferenc.

A tankönyvet szerkesztette: Bazsó Márton; lektorálta: Sulyok Gábor és Sztáray Péter András.

Térjedelem: 233 oldal.

A biztonsági tanulmányok alapjai című tankönyv egy viszonylag fiatal tudományterület ismeretanyagát foglalja össze azzal, hogy a biztonsági tanulmányok témájának tekintélyes ha-

zai és nemzetközi szakirodalmát dolgozza fel benne a szerző. A tankönyv tizenkét fejezetből áll. A könyv magának a tudományterületnek az önmeghatározásával kezdődik, majd a biztonságpolitika fenntartását célzó intézményrendszer működésének bemutatását végzi el a szerző azzal, hogy az állam, a társadalom és a nemzetközi szervezetek feladatait és a biztonságpolitikát ért folyamatos kihívásokat vonultatja fel a tankönyvben.

A közigazgatás funkciói és működése

A tankönyv szerzői: Gellén Márton, Patyi András, Péterfalvi Attila, Révész Balázs, Szalai András, Takács Albert, Temesi István.

A tankönyvet szerkesztette: Temesi István; lektorálta: Varga Zs. András.

Terjedelem: 296 oldal.

A tankönyv az Alkotmányjog, valamint az Államtan és a magyar állam szervezete című tankönyvek általános ismereteire alapozva vezeti be az olvasót a magyar közigazgatás funkció- és feladatrendszerébe. A szerzők a közigazgatási feladatok igazgatási sajátosságainak ismertetése alapján mutatják be az egyes közigazgatási tevékenységfajtákat, majd térnek rá a közigazgatás külső szabályozási területének vizsgálatára, a hatósági eljárás alapjaira.

A rendészet elmélete és a rendészeti eszközrendszer

A tankönyv szerzője: Finszter Géza.

A tankönyvet lektorálta: Korinek László.

Terjedelem: 176 oldal.

A tankönyv elsődleges célkitűzése, hogy a rendészetfogalom meghatározása után az általános közigazgatástan részeként elkülönült rendészeti igazgatás rendszerét mutassa be. A tankönyv szerzője alapos munkájában kitér a rendészeti közhatalom forrásaira, a rendészeti funkciók és feladatok ismertetésére, a rendészeti személyzet, a rendészeti menedzsment bemutatására. A szerző A rendészet elmélete címmel külön fejezetet szentel a dogmatikai háttér ismertetésének.

Alkotmányjog

A tankönyv szerzői: Balogh-Békesi Nóra, Balogh Zsolt, Cserny Ákos, Halász Iván, Patyi András, Téglási András, Tóth Norbert.

A tankönyvet szerkesztette: Cserny Ákos; lektorálta: Kukorelli István.

Terjedelem: 228 oldal.

A tankönyv átfogó és alapos bemutatását adja a magyar alkotmányos rendszernek. A könyv az alkotmányjogi alapismeretek, mint a jogrendszer, az alkotmányfogalom és a legfontosabb alkotmányossági jogelvek – például a jogállamiság fogalma –, valamint a magyar jogforrási rendszer elvi és gyakorlati kérdéseinek bemutatásával ismerteti meg olvasóját.

A tankönyv utolsó fejezete Az alapvető jogok és kötelességek címet kapta. Ebben a fejezetben a szerzők az alapvető jogok történetének bemutatásától indulva az egyes alapvető jogok tartalmának részletes bemutatásáig jutnak. Összességében elmondható a tankönyvről, hogy valamennyi közszolgálati életpályára készülő tanuló feltétlenül elsajátítandó tananyagát jelenti.

Államtan és a magyar állam szervezete

A tankönyv szerzői: Balogh-Békesi Nóra, Balogh Zsolt, Cserny Ákos, Fejes Zsuzsanna, Gellén Márton, Halász Iván, Patyi András, Takács Albert, Temesi István, Téglási András, Tóth Norbert, Tóth Zoltán József.

A tankönyvet szerkesztette: Patyi András és Téglási András; lektorálta: Szente Zoltán.

Terjedelem: 344 oldal.

A tankönyv az Alkotmányjog című tankönyv mintegy folytatásaként mutatja be az államszervezet legfontosabb intézményeit, szerveit. A tankönyv sorra veszi az Országgyűlésre, a köztársasági elnökre, a kormányra, az Alkotmánybíróságra, az Állami Számvevőszékre, az alapvető jogok országgyűlési biztosára vonatkozó legfontosabb szabályokat, a vonatkozó jogszabályok rövid ismertetésével. A tankönyv nem csupán az egyes szervek szervezeti felépítését mutatja be, hanem a szervek és ezzel együtt az államszervezet működéséről kaphatunk átfogó képet.

Bevezetés a politológiába

A tankönyv szerzői: Gellén Márton, Szentpéteri-Nagy Richárd.

A tankönyvet szerkesztette: Egedy Gergely, Pál Gábor és Horváth Anett; lektorálta: Gallai Sándor és Molnár Balázs.

Terjedelem: 158 oldal.

Az államszervezet formai és tartalmi megismerését követően a szervezet működési elveit, folyamatait szükséges megismernie, elsajátítania annak a hallgatónak, aki a közszolgálati életpályára készül. A tankönyv ezen ismeretek elsajátításához szolgál összefoglaló tananyagként. Ismerteti a politika fogalmát, összetevőit, a politikatudomány alapvető kérdéseit. Külön kitér a dogmatikai háttér elemzésére, a hatalom, a legitimitáció, az uralom és az ideológia politikai fogalmaira. A tankönyv megismerteti az olvasót a politikai és gazdasági rendszer egymáshoz való kapcsolatával, a demokratikus rendszer és a totalitarizmus megjelenési formáival.

Bevezetés a szociológiába

A tankönyv szerzői: Kiss Zoltán László, Krizbai János, Tarján Gábor.

A tankönyvet szerkesztette: Kiss Zoltán László.

Terjedelem: 390 oldal.

A tankönyv az Általános szociológia című tantárgy tananyagául szolgál. A szociológiai ismeretek alapozásaként bemutatja a szociológia mint tudományterület főbb fejlődési irányait, a társadalmi struktúra és rétegződés alapvető fogalmait, a vallás, a kultúra, a különböző attitűdök társadalomalakító szerepét, megjelenési formáit.

Hadelmélet és katonai műveletek

A tankönyv szerzője: Szendy István.

A tankönyvet lektorálta: Padányi József.

Terjedelem: 152 oldal.

A tankönyv a hadelméletet és a hadászatot mint társadalmi jelenséget mutatja be. A hadászat fogalmának tartalmát tudományelméleti, tudomány-rendszertani és mint katonai mű-

veletelméleti és gyakorlati kategóriát vizsgálja. A tankönyv külön foglalkozik korunk hadviselésének sajátosságaival is.

Katasztrófavédelmi igazgatás

A tankönyv szerzője: Schweickhardt Gotthilf.

A tankönyvet lektorálta: Bleszity János, Ruzsonyi Péter és Tóth Ferenc.

Terjedelem: 120 oldal.

A tankönyv a természeti, valamint az emberek által okozott katasztrófák elleni védekezési kötelezettség tartalmát, eszközeit mutatja be. Meghatározza az egyes katasztrófafajtákat, és összefoglalóan ismerteti a katasztrófavédelem hazai szabályozási környezetét. Megismerhetjük a katasztrófavédelmi feladatokat ellátó szervek és a katasztrófavédelmi szervezet felépítését és feladatait. A tankönyv foglalkozik a nemzetközi szabályozási környezettel is.

Közpénzügyek és államháztartástan

A tankönyv szerzője: Lentner Csaba.

A tankönyvet lektorálta: Huszti Ernő.

Terjedelem: 344 oldal.

A közpénzügyek tudományos rendszertanával, céljával és eszközrendszerével ismerkedhet meg az olvasó. A tankönyv feldolgozza Magyarország alaptörvényének a közpénzekre vonatkozó fejezetét és a hozzá kapcsolódó sarkalatos törvényeket. Átfogóan mutatja be az államháztartás alrendszerait, felépítésüket és működési szabályait. A könyv foglalkozik az állam aktív gazdaságsszervező, gazdaságformáló, ellenőrző funkcióival.

Közszolgálati életpályák

A tankönyv szerzői: György István, Hazafi Zoltán, Horváth Attila, Juhász Lilla, Kis Norbert, Linder Viktória.

A tankönyvet szerkesztette: György István és Hazafi Zoltán; lektorálta: Jávora András és Torma András.

Terjedelem: 220 oldal.

A tankönyv célja, hogy megismertesse a hallgatót a közszolgálati munkavégzés sajátosságaival, a közszolgálati fogalomrendszer alapjaival. A sajátosságok ismertetése során kitér – többek között – a közszolgálat alapelveire, a személyi állomány kiválasztási rendszerére, az előmeneteli rendszer szabályaira, valamint a teljesítményértékelés rendszerére. A tankönyv utolsó (aktuális) részét képezi a Magyar Zoltán közigazgatás-fejlesztési program személyzeti reformjának és a Kormányzati Személyzeti Stratégiának a bemutatása is.

Közszolgálati logisztika

A tankönyv szerzői: Báthy Sándor, Bukovics István, Potóczki György, Lakatos Péter, Németh Gyula, Tollár Tibor.

A tankönyvet szerkesztette: Pohl Árpád, Szászi Gábor; lektorálta: Földesi Péter és Vastag Gyula.

Terjedelem: 208 oldal.

A tankönyv célja az egymástól sok tekintetben jelentősen eltérő szakterületek – közigazgatás, rendvédelem, honvédelem, katasztrófavédelem – logisztikai sajátosságainak összefoglalása. Célja nem az egységes közszolgálati logisztika megalkotása, hanem az egyes hivatásrendeket jellemző sajátosságok összefoglalása volt. Mindemellett a tankönyv azt is bemutatja, hogy a logisztikának milyen alrendszerei, folyamatai, „képességei”, jelenlegi és jövőbeli kihívásai vannak.

Magyar kül-, biztonság- és védelempolitikai dokumentumok

A dokumentumgyűjtemény szerkesztője: Gazdag Ferenc; a dokumentumgyűjtemény összeállításában közreműködtek: Csizmazia Gábor és Vajkai Edina.

Terjedelem: 436 oldal.

A dokumentumgyűjtemény elsődlegesen a Biztonsági tanulmányok című tantárgy, valamint a politológiai tárgyak oktatását segíti. A szöveggyűjtemény tartalmazza a legfontosabb külpolitikával, biztonságpolitikával és országvédelemmel összefüggő normákat, szabályozókat.

Nemzetbiztonsági alapismeretek

A tankönyv szerzői: Bagi József, Bálint László, Balogh Péter, Bebesi Zoltán, Boda József, Bucsek Gábor, Dávid Ferenc, Dezső Lajos, Dobák Imre, Eperjes Krisztián, Fazekas Géza, Hegedűs Tamás, Kis-Benedek József, Kovács Zoltán András, Kurucz Krisztina, Pappné Kovács Judit, Regényi Kund Miklós, Resperger István, Sors László, Szabó Károly, Urszán József, Vida Csaba.

A tankönyvet szerkesztette: Kobilka István; lektorálta: Boda József és Tömösváry Zsigmond.

Terjedelem: 368 oldal.

A tankönyv Magyarország alaptörvénye, a Nemzeti Biztonsági Stratégia, valamint a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvény rendelkezései alapján mutatja be a megváltozott biztonság környezetből adódó új kihívásokat, feladatokat. Átfogó bemutatását adja a nemzetbiztonsági ismereteknek azzal, hogy tartalmazza a nemzetbiztonsági szervezetrendszer, az eszközrendszer, az adat- és titokvédelem legfontosabb szabályait.

Vezetés- és szervezéselmélet

A tankönyv szerzői: Czuprák Ottó, Kovács Gábor.

A tankönyvet lektorálta: Szilágyi Tivadar.

Terjedelem: 328 oldal.

A tankönyv célja, hogy a közszolgálati életpályára készülő hallgatókkal megismertesse a szervezeten belüli, a vezetéshez kapcsolódó munkafolyamatokat, alapelveket. A szerzők külön foglalkoznak a stratégiaalkotás, a célkitűzés, a munkaszervezés, a feladattervezés elveinek és folyamatainak ismertetésével, valamint az egyes szervezeten belül ható, nem jogi jellegű hatásokkal (például motiváció, kommunikáció, vezetési stílus).

Közös közszolgálati gyakorlat

A gyakorlat a közös modul ismeretanyagának elsajátítása után az elméleti ismereteket mélyíti el. A gyakorlati tevékenység a képzési szintekhez és a hivatásrendi sajátosságokhoz igazodik, és egy komplex gyakorlati feladat elvégzésében, megoldásában valósul meg.

A röviden bemutatott tankönyvek kivétel nélkül a Nemzeti Közzolgálati és Tankönyv Kiadó gondozásában jelentek meg, amelyekhez a hozzáférés minden érdeklődő számára biztosított és ajánlott. Jó olvasást, a köz hasznára!

Szabó Szilvia–Petró Csilla

SZAKMAI BESZÁMOLÓ – A SZEMÉLYÜGYI TEVÉKENYSÉG KIHÍVÁSAI A KÖZZSZOLGÁLATBAN CÍMŰ TUDOMÁNYOS KONFERENCIÁRÓL

A Nemzeti Közzszolgálati Egyetem és a Humán Szakemberek Országos Szövetsége együttműködésének keretében A személyügyi tevékenység kihívásai a közzszolgálatban címmel lezajlott szakmai konferenciának a Nemzeti Közzszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Karának épülete adott otthont 2013. október 31-én.

• • • • •

A konferenciát elsősorban az a tény hívta életre, hogy az elmúlt időszakban számos olyan változás zajlott (pl. a Magyar Zoltán közigazgatás-fejlesztési program beindítása, a három hivatásrend életpályamodelljeivel kapcsolatos fejlesztések, a jogszabályi környezet átalakítása stb.), amely jelentősen megváltoztatta a közzszolgálati személyügyi munka kereteit, orientációját és megvalósítási módjának lehetőségeit. A konferencia megrendezésével a szervezők fő célja volt a „közzszolgálati jó gyakorlatok” közvetítése a személyügyi szakemberek és minden érdeklődő részére, az információk terjesztése széles szakmai körben, valamint a kormányzati törekvésekhez és az egyetem célkitűzéseikhez igazodóan hozzájárulás a közzszolgálati személyügyi tevékenység minőségi fejlesztéséhez. A célok elérésének érdekében a konferencián áttekintették a hazai közzszolgálat megújítását támogató személyügyi tevékenység és képzési rendszer aktuális helyzetét, valamint a továbbfejlesztés lehetőségeit. A konferenciára a magán- és közzszféra, valamint a nonprofit szervezetek különböző területeiről érkeztek a szakemberek és az érdeklődők. Képviseletet magát többek között az államigazgatási szektor, központi és területi szinten egyaránt; a megyék, a települési önkormányzatok, hazai nagyvállalatok és KKV-k, egyetemek, illetve kutatóintézetek. A rendkívül nagy érdeklődésre számot tartó rendezvény szakmai színvonalát a meghívott előadói és szakértői kör garantálta.

A konferenciát prof. dr. Patyi András, a Nemzeti Közzszolgálati Egyetem rektora nyitotta meg ünnepélyes keretek között. Beszédében köszöntötte a konferencia szakmai közönségét, üdvözölve a rendezvény létrejöttét. Mindenekelőtt kihangsúlyozta, hogy napjainkban – a Magyar program gondolatosságának megfelelően – priorizált a közzszféra innovációja, ezen belül is a személyzetfejlesztés hangsúlyossá tétele. Kiemelte a szakmai együttműködések hatékonyságát és jelentőségét a gyakorlati munkában és az elméleti kutatásokban, különös fi-

•
szemle